

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Forvaltningsavdelinga

Vår ref.: 2011/1496

Deres ref: 201100885 EP

KKF/LVM/bj

Arkivnr.: 755

Vår dato: 06.05.2011

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Att. Berit Johansen

Høringsuttalelse - forskrift til ny vergemålslov og endring i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov

Det vises til brev fra Justisdepartementet av 09.02.2011. Fylkesmannen i Rogaland har følgende merknader i saken:

Innledning

Forskriften gir fylkesmannsembetene selv ansvaret for å utarbeide ordninger innenfor flere av ansvarsområdene som er tillagt oss. Eksempelvis:

- utvikle ordning i vergemålsdistriktet som sikrer at verge kan oppnevnes på kort varsel, jf. høringsnotatets pkt 5.5.2
- utvikle utbetalingsordninger, eksempelvis honorar for legeerklæringer, jf. høringsnotatets pkt 6.2.2 og godtgjøring til verge, jf. høringsnotatets pkt 7.3
- etablere systemer og rutiner som sikrer at eiendelene som forvaltes etter vergemålsloven forvaltes på en forsvarlig måte, jf. forskriften § 7
- lage informasjonsordninger som sikrer at alle får nødvendig informasjon – eksempelvis informere om meldeplikten og dens innhold til de personer og organer meldeplikten gjelder for (typisk institusjoner), jf. høringsnotatets pkt 6.2.2

Utvikling av slike ordninger vil være utfordrende både med tanke på ressurstilgangen i embetene samt at alle ordninger må være på plass før iverksettelse av den nye loven. Fylkesmannen mener det vil være lite ressurseffektivt at fylkesmannsembetene utvikler individuelle ordninger, noe som vil ta svært mye tid. Vi mener det kan være hensiktsmessig å få utarbeidet en veileder fra departementet vedrørende disse forhold. Fylkesmannen mener det er en fordel med ensartethet mellom embetene, men med mulighet for lokal tilpasning.

Fylkesmannsembetene gis ansvar for å rekruttere kompetente og egnede personer til å være faste verger. Faste verger skal legge frem politiattest, men ut over dette er det ikke satt noen konkrete krav til vergene. Loven åpner for at det i forskrift kan gis regler om kvalifikasjonskrav, jf. vergemålsloven § 26. Fylkesmannen er usikker på hva som ligger i kravet til "egnethet" i forskriften. Vi ser for oss at innhenting av referanser kan utgjøre et godt grunnlag for å vurdere vergen. Vi ser også at det kan være hensiktsmessig å innhente opplysninger som viser om vergen har ordnede økonomiske forhold. Fylkesmannen hadde sett det som en fordel med en veiledning/utdypning av egnethetskravet. Denne kan gi et utgangspunkt når embetene skal vurdere aktuelle verger. Det vil være en fordel om embetene i en viss grad vurderer egnethetskravet likt for å oppfylle formålet bak reformen.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon: 51568700	e-post:	Telefon:
Postboks 59	Lagårdsv. 44	Telefaks:	postmottak@fmro.no	51568700
4001 Stavanger	Stavanger	51568811	Hjemmeside:	Telefaks:
			www.fylkesmannen.no/rogaland	51568811

Vi vil også bemerke at beløp i forskriften gjennomgående bør knyttes til folketrygdens grunnbeløp.

Nedenfor vil vi gjennomgå de punktene i høringen som departementet har ønsket tilbakemelding på.

DEL I Forskrift til vergemålsloven

Til § 3 Tilsyn med uskiftebo der arving er under vergemål

Fylkesmannen mener at forskriftens § 3 tredje punktum er klargjørende og en grei presisering.

Til § 14 Nærmere regler om meldeplikten

Fylkesmannen mener det er behov for et felles skjema for å sikre at alle nødvendige opplysninger blir innhentet, og ønsker at dette utarbeides. Skjemaet bør være likt for alle for å sikre rettslikhet. Fylkesmannen er enig i at det ikke er behov for å forskriftsfeste plikten til å utarbeide og bruke skjemaet.

Til § 18 Godtgjøring til vergen

Godtgjøring vil være et viktig virkemiddel for å skaffe gode verger. Vi mener det er behov for regulering av satsene, og finner det hensiktsmessig å knytte satsene for godtgjøring til folketrygdens grunnbeløp.

Faste satser fremstår som en god ordning. Dette medfører at arbeidet med utbetalinger og lignende ikke blir så omfattende som ved en timebasert godtgjøring. Samtidig åpner fjerde ledd for fleksibilitet i forhold til skjønnsmessig godtgjøring etter fastsatt tid, og vi støtter med dette departementets forslag.

En av hovedutfordringene vil være å få tilstrekkelig antall verger, og vi ser for oss at vi til tider ikke klarer å fylle behovet. Vi stiller spørsmålsteget ved hvordan vi kan gripe saken an dersom vi ikke har tilgang til tilstrekkelig antall verger. Vi mener det kan være en grei sikkerhetsventil å ta inn advokater etter satser som ved fri rettshjelp.

Fylkesmannen mener satsene bør knyttes til folketrygdens grunnbeløp. Fritak for lønnsoppgaveplikt og unntak for skatteplikt anser vi som positive tiltak for å rekruttere verger. Vi slutter oss til departementets forslag.

Til § 20 Dekning av vergens utgifter

Fylkesmannen mener alternativ 1 fremstår som det beste alternativet. Den sentrale vergemålsmyndigheten vil ha kompetanse og oversikt over behovet og vil således være egnet til å fastsette satsen. Dette vil videre sikre at satsen følger den naturlige kostnadsutviklingen.

Til § 27 Grensen for hvilke midler som skal forvaltes av fylkesmannen

I utgangspunktet er vi positive til at beløpsgrensen økes, selv om vi ser at dette kan komme i konflikt med lovens formål om å beskytte mindreåriges formue. Samtidig skal bestemmelsen favne alle og mange ulike situasjoner, og vi mener 2G er en grei beløpsgrense. Vi er videre enig i at beløpsgrensen bør knyttes til folketrygdens grunnbeløp.

Fylkesmannen vil for øvrig bemerke at unntaksbestemmelsen i vergemålsloven § 49 første ledd, tredje punktum bare i begrenset grad sikrer beskyttelse av midlene, da det kun er ved

erstatningsoppgjør meldeplikten inntreer uavhengig av beløpets størrelse. Etter forskriftens § 29 inntreer meldeplikten først når verdien av de finansielle eiendelene samlet overstiger den grensen som følger av forskriften. Fylkesmannen vil således i begrenset grad få tilgang til opplysninger om mindreåriges formue.

Til § 31 Nærmere regler om stadfesting og registrering av fremtidsfullmakten

Fylkesmannen mener ansvaret for registrering av fullmakten bør ligge hos fullmektigen. Dette begrunnes i det vesentligste i at stadfesting av fullmakt hos fylkesmannen er en frivillig ordning. Videre mener vi det er hensiktsmessig at fylkesmannsembetene er ansvarlig for sletting av registrerte fremtidsfullmakter der fullmakten blir erstattet av vergemål, da saken på dette tidspunkt likevel skal behandles av Fylkesmannen.

DEL II Endringer i vergemålsloven. Endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov

Til høringsnotatets punkt 1.4 Fylkesmannens rolle etter helse- og sosiallovgivningen

Fylkesmannen er enig med departementet i at mulighet for rolleblanding kan håndteres ved å legge ansvaret til ulike avdelinger i fylkesmannsembetene. Departementet foreslår å videreføre ordningen med at retten oppnevner verger ved svangerskapsavbrudd, sterilisering og kastrering når det fra før ikke er oppnevnt verge. Fylkesmannen støtter i utgangspunktet departementets forslag, men har ingen sterke meninger om dette. Dersom oppnevningmyndigheten tillegges fylkesmannen anser vi også det som en tilfredsstillende ordning.

Av hensyn til behovet for rask oppnevning vil det være hensiktsmessig at fylkesmannen oppnevner verger etter sosialtjenesteloven kap. 4A. I denne sammenheng vil vi også bemerke at det i oppnevningsmandatet må fremgå at vedkommende skal være oppnevnt i forhold til kap. 4A. Vi mener denne presiseringen er viktig å videreføre. Fylkesmannen har erfaring med at ansvarlige i tiltaket ikke får opplysninger fra overformyndieriet om hvilket mandat hjelpevergen har. Dette oppleves som ganske problematisk, da det kan være usikkerhet om vedkommende kun er oppnevnt i forhold til økonomi eller i sin alminnelighet, eventuelt spesifikt på kap. 4A. Der oppnevningen kun gjelder i forhold til økonomi, er kap. 4A-saker uvedkommende for vergen, og kommunen vil dermed bryte en grense for taushetsplikt. Overformyndieriet har dekket seg bak taushetsplikten når de nekter å oppgi hjelpevergens mandat. Vi mener det vil være helt nødvendig at de som skal arbeide med blant annet å informere verge om 4A-saker, må vite hvilket mandat vergen har.

Til høringsnotatets punkt 2.1 Overgangsregler for fremtidsfullmakter

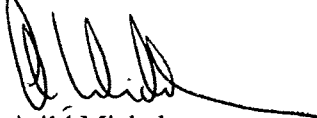
Departementet foreslår at en fullmakt som oppfylder kravene til en fremtidsfullmakt i loven, men som er opprettet før lovens ikrafttreden, skal ha de rettsvirkninger som følger av vergemålsloven fra den tid vergemålsloven trer i kraft. Fylkesmannen har ingen sterke meninger om denne bestemmelsen. Dersom bestemmelsen innføres, finner vi det formålstjenlig at det fremkommer at fremtidsfullmakten er opprettet også med tanke på forventet lovendring.

Til høringsnotatets punkt 2.2 Forvaltning av sikkerhetsfondene

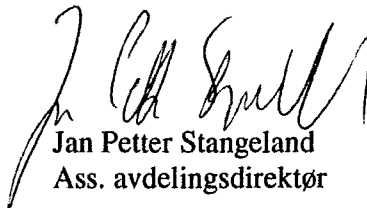
Vi er enig med departementet i at sikkerhetsfondene bør videreføres som ett nasjonalt sikkerhetsfond for midler som forvaltes av fylkesmannsembetene.

Fylkesmannen i Rogaland har for øvrig ingen merknader til høringsforslaget

Med hilsen

Arild Michelsen
ass. fylkesmann

Jan Petter Stangeland
Ass. avdelingsdirektør

Saksbehandler: Marianne Helland Dirdal

Saksbehandlers telefon: 51 56 88 38

E-post: marianne.h.dirdal@fmro.no